

AANGENOMEN TEKSTEN

P9_TA(2022)0275

Onderhandelingen over een samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Interpol

Aanbeveling van het Europees Parlement van 5 juli 2022 aan de Raad en de Commissie voor de onderhandelingen over een samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Internationale Organisatie van Criminele Politie (ICPO-Interpol) (2022/2025(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 218 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien het VWEU, en met name artikel 16, artikel 82, lid 1, en artikel 87, lid 2,
- gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het "Handvest"), met name de artikelen 7, 8, 47 en 52,
- gezien Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (de "algemene verordening gegevensbescherming")¹,
- gezien Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad² (richtlijn wetshandhaving),
- gezien Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 inzake de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens³, en met name artikel 42, lid 1,

¹ PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1.

² PB L 119 van 4.5.2016, blz. 89.

³ PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39.

- gezien Verordening (EU) 2016/794 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol) en tot vervanging en intrekking van de Besluiten 2009/371/JBZ, 2009/934/JBZ, 2009/935/JBZ, 2009/936/JBZ en 2009/968/JBZ van de Raad¹,
- gezien Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1052/2013 en Verordening (EU) 2016/1624²,
- gezien Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie (“EOM”)³,
- gezien Verordening (EU) 2018/1727 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust)⁴,
- gezien het advies van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (8/2021) van 25 mei 2021 over de aanbeveling voor een besluit van de Raad houdende machtiging tot het openen van onderhandelingen over een samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Interpol,
- gezien de studie van de beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken van februari 2022, getiteld “Ensuring the rights of EU citizens against politically motivated Red Notices”,
- gezien de regels van Interpol inzake gegevensverwerking,
- gezien de resoluties 2161 (2017) van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa over misbruik van het Interpol-systeem: de noodzaak van strengere rechtswaarborgen en 2315 (2019) over de hervorming van Interpol en uitleveringsprocedures: vertrouwen opbouwen door misbruik te bestrijden,
- gezien Verordening (EU) 2019/817 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot vaststelling van een kader voor interoperabiliteit tussen de Unie-informatiesystemen op het gebied van grenzen en visa en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 en (EU) 2018/1861 van het Europees Parlement en de Raad, Beschikking 2004/512/EG van de Raad en Besluit 2008/633/JBZ van de Raad⁵,
- gezien Verordening (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot vaststelling van een kader voor interoperabiliteit tussen de Unie-informatiesystemen op het gebied van politieke en justitiële samenwerking, asiel en migratie en tot wijziging van Verordeningen (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 en (EU)

¹ PB L 135 van 24.5.2016, blz. 53.

² PB L 295 van 14.11.2019, blz. 1.

³ PB L 283 van 31.10.2017, blz. 1.

⁴ PB L 295 van 21.11.2018, blz. 138.

⁵ PB L 135 van 22.5.2019, blz. 27.

2019/816¹,

- gezien artikel 114, lid 4, en artikel 54 van zijn Reglement,
 - gezien het advies van de Commissie buitenlandse zaken,
 - gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A9-0200/2022),
- A. overwegende dat terrorisme en zware en georganiseerde misdaad dynamische, complexe, innovatieve, internationale, mobiele en vaak transnationale verschijnselen betreffen die een krachtige respons en efficiëntere en gecoördineerde samenwerking vereisen tussen de EU en internationale rechtshandavingsinstanties en -organen zoals de Internationale Politieorganisatie (Interpol); overwegende dat er in het kader van de EU-strategie voor een Veiligheidsunie van 2020 bij de lidstaten op wordt aangedrongen de multilaterale samenwerking en coördinatie tussen de EU en Interpol te intensiveren, aangezien dit essentieel is voor betere samenwerking en informatie-uitwisseling; overwegende dat in de resolutie van het Europees Parlement van 17 december 2020 over de EU-strategie voor de veiligheidsunie² erop wordt gewezen dat de samenwerking tussen de lidstaten moet worden versterkt en dat de coördinatie op EU-niveau tussen alle actoren moet worden verbeterd;
- B. overwegende dat doeltreffende internationale samenwerking op basis van volledige inachtneming van de grondrechten een belangrijk element vormt van doeltreffende rechtshandhaving en justitiële samenwerking, met name als het gaat om bepaalde strafbare feiten met betrekking tot de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens; overwegende dat de rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens wordt geregeld bij het acquis van de Unie betreffende de bescherming van persoonsgegevens, en overwegende dat dit ook van toepassing is op bilaterale overeenkomsten met belangrijke partners, die een belangrijke rol spelen bij het verkrijgen van informatie en mogelijk bewijsmateriaal van buiten de EU;
- C. overwegende dat Interpol 's werelds grootste internationale criminele politieorganisatie is en op internationaal vlak een belangrijke rol vervult; overwegende dat Interpol gebaseerd is op intergouvernementele samenwerking; overwegende dat de Raad in december 2021 een onderhandelingsmandaat voor de Commissie heeft vastgesteld om namens de EU onderhandelingen te beginnen over een internationale overeenkomst die gericht is op nauwere samenwerking met Interpol, met inbegrip van toegang tot de databanken van Interpol en versterking van de operationele samenwerking, en die naar verwachting eind 2022 zal worden gesloten; overwegende dat het van het grootste belang is ervoor te zorgen dat de definitieve overeenkomst solide maatregelen bevat om de naleving te waarborgen van de beginselen betreffende de verwerking van persoonsgegevens, zoals vastgelegd in het gegevensbeschermingsacquis van de Unie, alsmede de juistheid van de persoonsgegevens die in het kader van een dergelijke samenwerking worden ontvangen, en ervoor te zorgen dat bij alle toekomstige samenwerking en uitwisseling van persoonsgegevens de grondrechten worden geëerbiedigd, met inbegrip van het recht op gegevensbescherming en privacy;

¹ PB L 135 van 22.5.2019, blz. 85.

² PB C 445 van 29.10.2021, blz. 140.

- D. overwegende dat de EU en Interpol al lang samenwerken op een aantal gebieden die verband houden met rechtshandhaving, door middel van de operationele uitvoering van de EU-beleidscyclus/Empact (Europees multidisciplinair platform tegen criminaliteitsdreiging) en door ondersteuning van de activiteiten van de lidstaten in samenwerking met EU-agentschappen zoals het Agentschap van de EU voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol), het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex), het Agentschap van de EU voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving, het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving en het Agentschap van de EU voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht, op basis van overeenkomsten of werkafspraken; overwegende dat Europol en Interpol op 5 november 2001 een operationele overeenkomst hebben ondertekend en vervolgens ook een memorandum van overeenstemming uit hoofde waarvan hun respectieve verbindingsofficieren persoonsgegevens kunnen doorgeven; overwegende dat Frontex op 27 mei 2009 een werkovereenkomst met Interpol heeft ondertekend tot vaststelling van een samenwerkingskader met als doel het voorkomen, opsporen en bestrijden van grensoverschrijdende criminaliteit te vergemakkelijken en de grensbeveiliging te verbeteren, ter bestrijding van illegale immigratie, mensensmokkel en mensenhandel;
- E. overwegende dat de individuele EU-lidstaten als landen die lid zijn van Interpol rechtstreeks toegang hebben tot de 19 databanken van Interpol die mogelijk waardevolle informatie bevatten over individuele personen, gestolen goederen, wapens en bedreigingen; overwegende dat deze databanken miljoenen gegevens bevatten met informatie die rechtstreeks kan bijdragen tot de bestrijding van zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme; overwegende dat Frontex, Eurojust en het EOM overeenkomstig hun mandaat momenteel geen toegang hebben tot deze databanken, noch rechtstreeks, noch volgens het systeem “treffer/geen treffer”, omdat er hiertoe geen overeenkomst bestaat met Interpol en aangezien een dergelijke overeenkomst op grond van de regels van Interpol inzake gegevensverwerking noodzakelijk is;
- F. overwegende dat reeds sprake is van een nauwe samenwerking tussen de EU en Interpol op het gebied van terrorismebestrijding; overwegende dat de samenwerking moet worden opgevoerd en uitgebreid tot nieuwe gebieden; overwegende dat er betere, snellere en gestroomlijnde procedures moeten komen om in te spelen op een aantal noodzakelijke operationele behoeften en om informatie in verband met zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme sneller toegankelijk te maken en bestaande rechtshandelingen van de Unie uit te voeren;
- G. overwegende dat de EU de grootste donor is van middelen aan Interpol, en dat deze middelen voornamelijk worden gebruikt voor informatie-uitwisselingen op het gebied van rechtshandhaving, maar ook voor activiteiten op het gebied van samenwerking inzake grensbeheer en capaciteitsopbouw, en projecten en diverse activiteitenprogramma's op het gebied van terrorisme en zware criminaliteit; overwegende dat de EU hierdoor een belangrijke rol vervult bij het verbeteren van de werking van Interpol en in het bijzonder van de transparantie en controleerbaarheid ervan;
- H. overwegende dat de nieuwe overeenkomst een modern en samenhangend kader moet bieden voor de samenwerking van EU-organen en -instanties met Interpol, op basis van de reeds bestaande vormen van samenwerking; overwegende dat de overeenkomst in overeenstemming moet zijn met de algemene voorschriften van het Handvest, het

toepasselijke gegevensbeschermingsacquis van de Unie, namelijk het EUDPR en de richtlijn wetshandhaving, de specifieke gegevensbeschermingsvoorschriften en -waarborgen in de basisbesluiten tot oprichting van de organen, agentschappen en IT-systemen van de EU, en de relevante jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU (HvJ-EU) en de normen inzake grondrechten;

- I. overwegende dat de overeenkomst moet beantwoorden aan de operationele behoeften, rekening houdend met de meest recente ontwikkelingen in de bestrijding van terrorisme en grensoverschrijdende, transnationale, zware en georganiseerde criminaliteit; overwegende dat de overeenkomst de rechtsgrondslag vormt voor de uitwisseling van operationele informatie, met inbegrip van persoonsgegevens, en voor de toegang tot de relevante databanken van Interpol door organen en agentschappen van de Unie, overeenkomstig hun mandaat, op voorwaarde dat de overeenkomst juridisch bindend is en ten aanzien van alle partijen kan worden afgedwongen, en dat zij alle nodige waarborgen inzake gegevensbescherming bevat;
- J. overwegende dat er geen effectbeoordeling met betrekking tot de grondrechten van de aanbeveling van de Commissie is verricht;
- K. overwegende dat de vaststelling in mei 2019 van het rechtskader van de Unie voor interoperabiliteit tussen de EU-informatiesystemen op het gebied van justitie en binnenlandse zaken, tot verkennende gesprekken tussen de EU en Interpol heeft geleid over de noodzaak van een samenwerkingsovereenkomst; overwegende dat er in de EU momenteel een geavanceerde en gemeenschappelijke gegevensinfrastructuur bestaat voor politieke en justitiële samenwerking, asiel en migratie, en voor grenzen en visa; overwegende dat deze infrastructuur en de IT-systemen en EU-databanken die er deel van uitmaken, in beperkte mate en onder strikte voorwaarden ook de uitwisseling van informatie met derde landen en internationale organisaties mogelijk maken;
- L. overwegende dat de nieuwe overeenkomst de samenwerking tussen Interpol en Europol, het EOM, Eurojust en Frontex moet regelen, en deze organen uitsluitend voor doeleinden die strikt verband houden met de uitvoering van hun taken, zoals geregeld in de desbetreffende basishandelingen, rechtstreekse toegang moet verlenen tot twee databanken van Interpol, namelijk de databank voor gestolen of verloren reisdocumenten (SLTD) en de databank voor reisdocumenten met signaleringen (TDAWN), via het Europees zoekportaal (ESP) en met volledige inachtneming van de EU-vereisten inzake gegevensbescherming en de grondrechten;
- M. overwegende dat Interpol volgens haar statuten lidstaten die in strijd met het internationaal recht inzake de mensenrechten handelen, niet mag bijstaan;
- N. overwegende dat sommige lidstaten volgens berichten van gouvernementele, internationale en niet-gouvernementele organisaties nog steeds misbruik maken van het systeem van meldingen en verzoeken tot medewerking van Interpol om politieke tegenstanders, mensenrechtenverdedigers, advocaten, activisten uit het maatschappelijk middenveld en journalisten die op hun grondgebied actief zijn, te vervolgen, en overwegende dat dit in strijd is met de internationale mensenrechtennormen en de regels van Interpol zelf; overwegende dat uit verslagen van de Commissie en maatschappelijke organisaties blijkt dat Interpol haar procedures voor de beoordeling van rode kennisgevingen en haar ondersteuningssystemen voor nationale centrale bureaus in de landen die lid zijn van Interpol, heeft hervormd en heeft verbeterd, de structuur en

werking van de commissie die toezicht houdt op de dossiers van Interpol en verantwoordelijk is voor de invoering van een klachtenmechanisme heeft aangepast, een verantwoordelijke voor gegevensbescherming heeft benoemd en een programma voor opleiding en kennisuitwisseling heeft opgezet; overwegende dat er ondanks die hervormingen ernstige zorgen blijven bestaan over mogelijk misbruik van het systeem van Interpol, dat nadelige gevolgen voor de grondrechten kan hebben, nu er in recente verslagen nog steeds de nadruk op wordt gelegd dat er behoefte is aan meer wettelijke waarborgen, meer transparantie en een betere uitvoering van de hervormingen; overwegende dat er aanzienlijke problemen bestaan waar het de mechanismen voor het actualiseren van gegevens met betrekking tot rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking betreft, aangezien deze soms van kracht blijven in de nationale databanken, ondanks het feit dat ze reeds zijn geactualiseerd en verwijderd door het secretariaat-generaal van Interpol; overwegende dat uit zowel schriftelijke bronnen als interviews met gouvernementele en niet-gouvernementele organisaties de indruk kan worden opgemaakt dat het toetsingsproces van Interpol nog altijd inconsistent is;

- O. overwegende dat artikel 3 van de statuten van Interpol een verbod inhoudt om enige interventie of activiteit van politieke, militaire, religieuze of raciale aard te ondernemen; overwegende dat ook in de afgelopen paar jaar in een aantal ophefmakende zaken sprake is geweest van misbruik in verschillende landen die lid zijn van Interpol; overwegende dat met name politiek gemotiveerde uitleveringen vaak het gevolg zijn van de onterechte afgifte door Interpol van een “rode kennisgeving” of een “verzoek tot medewerking in verband met een gezochte persoon”; overwegende dat Interpol slechts beperkt informatie vrijgeeft over haar beoordeling van rode kennisgevingen en haar administratieve capaciteit in dit verband, alsook over het resultaat van deze beoordelingen, met een gebrek aan transparantie tot gevolg over de manier waarop Interpol zich inspant voor het op doeltreffende wijze bestrijden van politiek gemotiveerde rode kennisgevingen; overwegende dat landen die lid zijn van Interpol en andere internationale organisaties maar beperkt toegang hebben tot algemene informatie over de verwerking van rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking; overwegende dat er geen informatie beschikbaar is over de landen die een verzoek tot dergelijke kennisgevingen indienen, over het aantal goedgekeurde en afgewezen verzoeken, over de redenen voor de afwijzing, over welke landen goed of slecht presteren waar het de goedkeuring of afwijzing van verzoeken betreft, en over de ontwikkeling van deze praktijken door de tijd heen; overwegende dat het daardoor onmogelijk is de kwaliteit van het doorlichtingsproces van het secretariaat-generaal van Interpol, het werk van de nationale centrale bureaus of de kwaliteit van de door de landen ingediende verzoeken te evalueren;
- P. overwegende dat het Parlement in zijn resolutie van 16 september 2021 over de zaak van mensenrechtenactivist Ahmed Mansoor in de Verenigde Arabische Emiraten¹ zijn diepe bezorgdheid heeft geuit over de kandidatuur en de benoeming tot voorzitter van Interpol van de inspecteur-generaal van het ministerie van Binnenlandse Zaken van de Verenigde Arabische Emiraten, generaal-majoor Ahmed Nasser Al Raisi, en de leden van de Algemene Vergadering van Interpol, en met name de EU-lidstaten, heeft opgeroepen de tegen hem ingebrachte beschuldigingen van mensenrechtenschendingen naar behoren te onderzoeken; overwegende dat in Frankrijk op 11 mei 2022 een onderzoek is geopend naar vermeende gevallen van foltering door de voorzitter van

¹ PB C 117 van 11.3.2022, blz. 109.

Interpol:

- Q. overwegende dat de samenwerking tussen de Europese Unie en Interpol gebaseerd is op het vertrouwen in de Interpol-systemen en haar interne processen; overwegende dat het vertrouwen in het Interpol-systeem van rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking afhankelijk is van de preventie en snelle aanpak van misbruik van de Interpol-kennisgevingen door landen die Interpol-systemen willen gebruiken voor politieke en repressieve doeleinden; overwegende dat Interpol ervoor moet zorgen dat de persoonsgegevens die intern via haar systemen worden verwerkt, in overeenstemming zijn met de mensenrechten en de beginselen van de rechtsstaat;
- R. overwegende dat tal van autoritaire landen nog steeds lid zijn van Interpol; overwegende dat autoritaire regimes er in de afgelopen paar jaar in geslaagd zijn politiek misbruik te maken van het systeem van rode kennisgevingen en verzoeken, en personen buiten hun jurisdictie hebben vervolgd en onderworpen aan wezenlijke, praktische en ingrijpende beperkingen van hun levens en grondrechten;
- S. overwegende dat de Russische invasie van Oekraïne een rechtstreekse bedreiging is voor de internationale samenwerking op het gebied van rechtshandhaving, en dat het feit dat Rusland nog steeds toegang heeft tot de databanken van Interpol een bedreiging is voor de integriteit van de samenwerking tussen de EU en Interpol; overwegende dat Rusland verantwoordelijk is voor een zeer groot aantal rode kennisgevingen en verzoeken wereldwijd en de meeste politiek gemotiveerde rode kennisgevingen doet rondgaan, ook tegen EU-burgers – zoals de Litouwse rechters, aanklagers en onderzoekers die de gebeurtenissen in Vilnius op 13 januari 1991 onderzoeken; overwegende dat naast Rusland ook andere landen het systeem van rode kennisgevingen voor politieke doeleinden tegen hun burgers hebben ingezet;
1. herinnert eraan dat de waarden van de EU, de grondrechten en het acquis van de Unie op het gebied van gegevensbescherming, namelijk het EUDPR en de richtlijn wetshandhaving, de basis moeten vormen van het beleid van de Unie op het gebied van samenwerking bij wetshandhaving, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat de beginselen van noodzakelijkheid, evenredigheid, legaliteit en het vermoeden van onschuld worden geëerbiedigd en dat verantwoordingsplicht en beroepsmogelijkheden worden gewaarborgd, terwijl tevens een doeltreffende bescherming van personen, met name de meest kwetsbare personen, moet worden gewaarborgd; herinnert er voorts aan dat de naleving van deze rechten en beginselen, met inbegrip van het recht op privacy en bescherming van persoonsgegevens, centraal moet staan in het kader van de digitalisering op het gebied van justitie en veiligheid en bij de uitwerking van het interoperabiliteitskader; wijst erop dat deze beginselen centraal moeten staan bij de onderhandelingen tussen de EU en Interpol over een samenwerkingsovereenkomst;
 2. benadrukt dat het absoluut noodzakelijk is dat de overeenkomst met Interpol gebaseerd is op volledige inachtneming van het Handvest, het acquis inzake gegevensbescherming van de Unie en de specifieke gegevensbeschermingsvereisten en -waarborgen in de basishandelingen tot oprichting van de betreffende EU-agentschappen en -organen, en grootschalige IT-systemen en hun respectievelijke mandaten; wijst er derhalve op dat het besluit van de Raad betreffende de mogelijke sluiting van deze beoogde overeenkomst ook op artikel 16 VWEU moet worden gebaseerd;
 3. merkt op dat de Commissie vóór het goedkeuren van de aanbeveling voor een besluit

van de Raad houdende machtiging tot het openen van onderhandelingen over een samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Interpol, geen effectbeoordeling met betrekking tot de grondrechten heeft uitgevoerd inzake de noodzaak en evenredigheid van iedere beoogde maatregel of de juridische haalbaarheid van het vervatten van al deze maatregelen in één enkel overkoepelend instrument;

4. beveelt de Commissie aan de Raad te volgen in haar onderscheid tussen de elementen rechtshandhaving, justitiële samenwerking in strafzaken en grensbeveiliging als onderdeel van grensbeheer;
5. beveelt de Commissie aan om de verschillende EU-organen en -agentschappen afhankelijk van hun behoeften en op basis van de reikwijdte van hun bevoegdheden, die zijn vastgelegd in de respectievelijke mandaten, toegang te verlenen tot de diverse databanken van Interpol; herinnert eraan dat de databanken van Interpol miljoenen gegevens bevatten met informatie die mogelijk kan helpen bij de misdaadbestrijding; herinnert er echter aan dat er gedocumenteerde problemen zijn met de nauwkeurigheid, de betrouwbaarheid en de oorsprong van de gegevens in die databanken, die moeten worden aangepakt;
6. wijst erop dat de Commissie een gecontroleerde toegang tot de gegevensbanken van Interpol door de EU-lidstaten en de EU-organen en -agentschappen moet waarborgen, en tevens moet zorgen voor de nodige concrete, specifieke en effectieve waarborgen voor elke vorm van samenwerking die in de beoogde overeenkomst is opgenomen, teneinde te waarborgen dat het acquis van de Unie inzake gegevensbescherming, de specifieke waarborgen en gegevensbeschermingsvoorschriften die in de rechtsgrondslagen van de EU-organen en -agentschappen en de grootschalige IT-systemen van de EU zijn vastgelegd, en de grondrechten volledig worden nageleefd; wijst erop dat, wat de gecontroleerde toegang tot de gegevensbanken betreft, de overeenkomst ten minste moet voldoen aan de waarborgen die reeds zijn opgenomen in de interoperabiliteitsverordeningen¹, de rechtsgrondslag van de verordening betreffende het Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etias)² en Verordening (EU) 2016/794;
7. beveelt aan dat de Commissie in onderhandeling treedt met Interpol inzake vereisten betreffende een hoog niveau van kwaliteit en verifieerbaarheid van de informatie in de databanken van Interpol en de transparantie van de informatiebronnen;
8. verwacht bijzondere waakzaamheid tijdens de onderhandelingen vanwege de gevoeligheid van de persoonsgegevens in de verschillende databanken en vanwege het feit dat de meeste derde landen die lid zijn van Interpol geen adequaat niveau van gegevensbescherming bieden en geen partij zijn bij een internationale overeenkomst op grond van artikel 218 VWEU die de uitwisseling van operationele persoonsgegevens met de EU mogelijk maakt;
9. verzoekt de Commissie om de benodigde solide waarborgen en garanties in te voeren

¹ Verordening (EU) 2019/817 en Verordening (EU) 2019/818.

² Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad van 12 september 2018 tot oprichting van een Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etias) en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1077/2011, (EU) nr. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 en (EU) 2017/2226 (PB L 236 van 19.9.2018, blz. 1).

ter waarborging van de naleving van de EU-voorschriften inzake gegevensbescherming en de grondrechten, teneinde de centrale Etias- eenheid van Frontex alsook de EU-lidstaten via het ESP toegang te verlenen tot de SLTD- en TDAWN-databanken van Interpol, alsook ter waarborging van de efficiënte uitvoering van de herziene verordening betreffende het Visuminformatiesysteem (VIS)¹, volgens dewelke de EU-lidstaten de SLTD- en TDAWN-databanken van Interpol via het ESP kunnen raadplegen bij de behandeling van aanvragen voor visa of verblijfsvergunningen; benadrukt dat in het geval van een treffer geen informatie mag worden gedeeld met Interpol of de eigenaar van de gegevens in de databanken van Interpol, en herinnert eraan dat dit, overeenkomstig de Etias- en VIS-verordening, in beide systemen niet wordt getoetst aan de databanken van Interpol zonder overeenstemming en praktische waarborging;

10. raadt aan dat in de overeenkomst duidelijk wordt aangegeven welke EU-organen en agentschappen voor welke specifieke taken en specifieke doeleinden toegangsrechten moeten hebben voor specifieke databanken van Interpol; is van mening dat de beoogde overeenkomst geen verplichting voor de EU-agentschappen mag inhouden tot een samenwerking met Interpol die verder gaat dan hetgeen reeds is vastgesteld in de desbetreffende wetgeving van de Unie;

Gegevensbescherming, verwerking en opslag van persoonsgegevens, rechtsmiddelen

11. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de overeenkomst in overeenstemming is met het acquis van de EU inzake gegevensbescherming en de grondrechten en vrijheden van het individu beschermt door een beschermingsniveau voor in het kader van deze overeenkomst verwerkte persoonsgegevens te waarborgen dat in wezen gelijkwaardig is aan dat van het primair en afgeleid EU-recht; wijst erop dat de beoogde samenwerkingsovereenkomst niet mag leiden tot een afzwakking van de grondrechten en fundamentele vrijheden van natuurlijke personen, en met name van hun recht op gegevensbescherming en privacy, en doeltreffende voorziening in rechte tegen schendingen van rechten moet bieden;
12. wijst erop dat de overeenkomst moet garanderen dat het doorgeven van persoonsgegevens adequaat en relevant is, en beperkt blijft tot en evenredig is met wat nodig is voor het beoogde doel waarvoor zij worden doorgegeven, overeenkomstig het EU-acquis inzake gegevensbescherming; benadrukt voorts dat de overeenkomst moet voorzien in de mogelijkheid tot het invoeren van eventuele beperkingen ten aanzien van toegang of gebruik, met inbegrip van beperkingen ten aanzien van verdere doorgiften of wissing op het moment van doorgifte; wijst er tevens op dat de betrokkenen hun afdwingbare en effectieve rechten gewaarborgd moeten zien;
13. is van mening dat vereist moet worden dat de doeleinden waarvoor gegevens mogen worden doorgegeven duidelijk in de overeenkomst worden vermeld en dat andere gegevensverwerking die niet overeenstemt met het oorspronkelijke doel moet worden verboden; is van mening dat in de overeenkomst duidelijk moet worden aangegeven dat besluiten die louter gebaseerd zijn op de geautomatiseerde verwerking van

¹ Verordening (EG) nr. 767/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008 betreffende het Visuminformatiesysteem (VIS) en de uitwisseling tussen de lidstaten van gegevens op het gebied van visa voor kort verblijf (PB L 218 van 13.8.2008, blz. 60).

persoonsgegevens, zonder menselijke input, niet zijn toegestaan;

14. wijst erop dat de beoogde overeenkomst een duidelijke uiteenzetting moet bevatten van de procedures betreffende de kennisgevingsplicht van Interpol in het geval van een inbreuk in verband met persoonsgegevens, alsook de beschrijving van de minimaal te verstrekken informatie bij de kennisgeving van de inbreuk; verzoekt de Commissie er in de overeenkomst voor te zorgen dat Interpol de relevante EU-agentschappen en autoriteiten van de lidstaten, met inbegrip van de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten, in geval van een inbreuk in verband met persoonsgegevens, onverwijld en, indien mogelijk, binnen 72 uur op de hoogte brengt;
15. beveelt aan dat toezicht op de geraadpleegde gegevens wordt uitgeoefend door een of meer onafhankelijke instanties die verantwoordelijk zijn voor gegevensbescherming en effectieve onderzoeks- en interventiebevoegdheden hebben, en bevoegd zijn om kennis te nemen van klachten van personen over het gebruik van hun persoonsgegevens;
16. roept de Commissie ertoe op te garanderen dat Interpol gegevens niet langer bewaart dan nodig is voor het beoogde doel; verlangt in deze context dat de overeenkomst duidelijke en specifieke voorschriften bevat inzake bewaring, inclusief inzake opslagbeperkingen en de toetsing, correctie en verwijdering van persoonsgegevens;
17. verzoekt de Commissie om afdwingbare en effectieve rechten inzake administratieve en gerechtelijke beroepsmogelijkheden te garanderen, alsmede doeltreffende rechtsmiddelen voor alle betrokkenen, oftewel alle personen van wie gegevens worden verwerkt in het kader van deze overeenkomst;
18. benadrukt dat in de overeenkomst expliciet moet worden verduidelijkt dat Interpol geen wederzijdse directe of indirecte toegang krijgt tot de databanken van de EU;

Interoperabiliteit

19. benadrukt dat samenwerking op het gebied van rechtshandhaving en informatie-uitwisseling belangrijke instrumenten zijn om misdaad en terrorisme te bestrijden en gerechtigheid na te streven, maar dat deze instrumenten doelgericht moeten zijn en onderworpen moeten zijn aan passende en vooraf omschreven waarborgen en toezicht; onderstreept dat uitdagingen op het gebied van de grondrechten met name moeten worden aangepakt door de kwaliteit van de gegevens te verbeteren, vooringenomenheid te beperken, fouten op te sporen en elke vorm van discriminatie in het besluitvormingsproces te verhinderen;
20. beveelt aan bijzondere aandacht te besteden aan uitdagingen op het gebied van de grondrechten, aan de noodzaak van gepaste risicobeperkende maatregelen en non-discriminatiemechanismen, en aan een betere kwaliteit en bescherming van gegevens, in het kader van de totstandbrenging van kaders voor toekomstige ontwikkeling van een betere verbinding tussen de informatiesystemen van de EU en Interpol op het gebied van politieke en justitiële samenwerking, asiel en migratie en geïntegreerd grensbeheer en visa, zodat er een fundamenteel wetgevingskader wordt gecreëerd voor huidige en toekomstige ontwikkelingen in de digitale infrastructuur van de EU;
21. pleit ervoor, gezien de regels voor de toegang tot persoonsgegevens en het delen van informatie in de verschillende EU-systemen en -databanken, om in bepalingen van de

toekomstige samenwerkingsovereenkomst met Interpol de nodige waarborgen en garanties op te nemen om de lidstaten en relevante EU-agentschappen via het ESP gecontroleerde toegang te verlenen tot de databanken van Interpol, overeenkomstig hun toegangsrechten en het EU-recht of het nationale recht betreffende die toegang en met volledige inachtneming van de EU-voorschriften inzake gegevensbescherming en de grondrechten;

22. herinnert eraan dat de databanken van Interpol een groot aantal gegevens bevatten over reisdocumenten van onderdanen van derde landen, en dat het gebruik van deze databanken informatielacunes tot een minimum kan beperken, positieve resultaten kan doen toenemen en bijgevolg de operationele resultaten van de Etias-verordening en de herziene VIS-verordening kan verbeteren; benadrukt dat de samenwerkingsovereenkomst met Interpol de vereiste rechtsgrondslag en de nodige garanties op het gebied van gegevensbescherming moet bieden, en het mogelijk maken dat het Europees zoekportaal (ESP) rechtstreeks verbinding maakt met de Interpol-databanken; benadrukt dat de samenwerkingsovereenkomst derhalve ook moet voorzien in de mogelijkheid om een veilige verbinding tot stand te brengen tussen het ESP en het Etias enerzijds en de IT-infrastructuur van Interpol anderzijds, zodat toegang tot de databanken van Interpol mogelijk wordt;
23. benadrukt dat de nieuwe overeenkomst conform het huidige EU-kader moet garanderen dat alle geautomatiseerde zoekopdrachten in de SLTD- en de TDAWN-databank die plaatsvinden via het ESP middels interoperabiliteit, zodanig moeten worden uitgevoerd dat er geen informatie wordt onthuld aan de staat die eigenaar is van de Interpol-signalering;

Doorgifte van gegevens en verdere doorgiften

24. herinnert eraan dat het doorgeven van persoonsgegevens vanuit de EU aan derde landen en internationale organisaties volgens het EU-acquis inzake gegevensbescherming alleen is toegestaan als de ontvangers van deze informatie een niveau van bescherming van persoonsgegevens kunnen waarborgen dat in wezen gelijkwaardig is aan het niveau dat de Unie kan waarborgen; benadrukt in dit verband, gezien het ontbreken van een adequaatheidsbesluit over Interpol, dat de overeenkomst als rechtsgrondslag dient voor de mogelijke doorgifte van persoonsgegevens aan Interpol, maar benadrukt dat de overeenkomst juridisch bindend en afdwingbaar moet zijn ten aanzien van alle partijen bij de overeenkomst en passende waarborgen inzake gegevensbescherming moet bevatten;
25. wijst erop dat de doorgifte van persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke overtuiging, godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging of lidmaatschap van een vakbond blijkt, evenals genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een natuurlijke persoon en gegevens die betrekking hebben op gezondheid, seksueel gedrag of seksuele gerichtheid, uitsluitend is toegestaan in uitzonderlijke gevallen en wanneer deze doorgifte in het desbetreffende geval noodzakelijk en evenredig is voor het voorkomen of bestrijden van strafbare feiten die binnen het toepassingsgebied van de overeenkomst vallen; benadrukt dat de overeenkomst moet voorzien in passende waarborgen met betrekking tot de specifieke risico's van de verwerking van bijzondere categorieën van gegevens, met name waar het minderjarigen en slachtoffers van misdrijven betreft;

26. beveelt aan alleen afwijkingen voor verdere doorgiften van persoonsgegevens toe te staan voor de gevallen waarin is voldaan aan de voorwaarden van hoofdstuk V van het EUDPR; wijst erop dat de specifieke voorschriften in de verordeningen tot oprichting van de betreffende EU-agentschappen of -organen volledig in acht moeten worden genomen, met inbegrip van de specifieke bepalingen met betrekking tot de doorgifte van operationele gegevens door Europol en het EOM;
27. pleit ervoor dat in de overeenkomst moet worden vastgelegd dat overdrachten van persoonsgegevens onderworpen moeten zijn aan een geheimhoudingsplicht en noodzakelijk en evenredig moeten zijn voor de in de overeenkomst genoemde doeleinden, namelijk preventie, onderzoek, opsporing of vervolging van strafbare feiten, bescherming tegen bedreigingen voor de openbare veiligheid en bescherming van de buitengrenzen van de EU;
28. beveelt aan dat in de overeenkomst uitdrukkelijk wordt gesteld dat persoonsgegevens die de EU doorgeeft aan Interpol, niet mogen worden gebruikt om de doodstraf of om het even welke vorm van wrede of onmenselijke behandeling te eisen op te leggen of uit te voeren, en dat persoonsgegevens niet zullen worden doorgegeven indien er enig risico bestaat dat de gegevens voor dit doel zullen worden gebruikt;

Rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking

29. benadrukt met het oog op toekomstige samenwerking dat transparantie en verantwoordingsplicht binnen Interpol ondanks recente hervormingen een uitdaging blijven, zowel op individueel als op organisatorisch niveau, net als het gebrek aan beschikbare statistische informatie over de werking van haar kennisgevingssysteem en systeem voor verzoeken tot medewerking; verzoekt de Commissie derhalve een verbintenis en garanties van Interpol te verkrijgen dat zij verder zal werken aan de ontwikkeling van de noodzakelijke structuren en voorschriften, alsook van de materiële instrumenten die de consistente en transparante verwerking van verzoeken, beoordelingen, uitdagingen, correcties en schrappingen mogelijk maken;
30. verzoekt de Commissie te onderhandelen over een krachtige eis dat Interpol de transparantie van haar beoordelingssysteem voor rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking zal verbeteren, met name waar het de rol en werkzaamheden van haar taskforce voor kennisgevingen en verzoeken tot medewerking betreft; verzoekt de Commissie gebruik te maken van de onderhandelingen met Interpol om de organisatie te vragen procedurele en materiële instrumenten te produceren, actualiseren en beschikbaar te maken voor de juridische verwerking van rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking, die de consistente en transparante verwerking van verzoeken, beoordelingen, uitdagingen, correcties en schrappingen mogelijk maken;
31. pleit met het oog op verbeterde efficiëntie en meer transparantie voor een jaarlijkse publicatie van statistische gegevens met betrekking tot de verwerking van rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking, met inbegrip van informatie over het aantal ingediende kennisgevingen, het land van herkomst, de categorie van het delict, het resultaat, de reden of motivering voor afwijzing en het gebruik van sancties in het geval van misbruik; verzoekt de Commissie te waarborgen dat de statistische gegevens over de manier waarop de EU-lidstaten de rode kennisgevingsverzoeken en verzoeken tot medewerking verwerken, voor alle lidstaten worden verzameld;

32. wijst erop dat Interpol in het kader van deze overeenkomst openbare risicoprofielen van rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking moet opstellen, op basis van de in bovenstaande paragraaf bedoelde jaarlijkse statistische publicatie, aan de hand waarvan het risico van misbruik door de verzoekende landen kan worden beoordeeld, en zou bijdragen tot de evaluatie van de doeltreffendheid van de handhavingsmechanismen van Interpol;
33. verzoekt de Commissie in het kader van deze overeenkomst na te gaan hoe het ESP het probleem van politiek gemotiveerde rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking zou kunnen aanpakken, en is van mening dat het ESP in de praktijk een van de instrumenten zou zijn die in sommige situaties doeltreffend kunnen blijken om politiek gemotiveerde rode kennisgevingsverzoeken te verhinderen;
34. herinnert aan de verklaring van de Raad inzake de rode kennisgevingen van Interpol naar aanleiding van de vaststelling van Verordening (EU) 2022/991 van het Europees Parlement en de Raad¹, ter ondersteuning van de door Interpol geleverde inspanningen tot het voorkomen van misbruik van rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking uit politieke overwegingen of van schendingen van de mensenrechten, waarin wordt opgeroepen tot een aanhoudende en regelmatige gedachtewisseling over deze kwestie tussen Interpol en haar “nationale centrale bureaus” teneinde meer bekendheid te geven aan de maatregelen die de lidstaten moeten nemen in samenwerking met Interpol;
35. verwacht dat de Raad zijn toezegging nakomt om Interpol te blijven steunen bij de bevordering van haar bestaande normen en procedures voor gegevenskwaliteit en naleving;
36. verzoekt de Commissie om ook intern gebruik te maken van bestaande technische hulpmiddelen die beschikbaar zijn uit hoofde van het EU-veiligheidskader, en een verificatiemechanisme in te richten waarmee de EU-lidstaten informatie kunnen uitwisselen over de identificatie en verwijdering van politiek gemotiveerde rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking, over de beste praktijken op dit gebied, en over de risicoprofielen van derde landen die rode kennisgevingen afgeven;
37. verzoekt de Commissie het risico te erkennen dat autoritaire regimes de op vertrouwen gebaseerde internationale samenwerking op het gebied van rechtshandhaving stelselmatig ondermijnen door de door Interpol verstrekte instrumenten te misbruiken; verzoekt de Commissie om Interpol aan te sporen haar inspanningen voor de doeltreffende bestrijding van dit soort wangedrag op te voeren;
38. verzoekt de Commissie in de overeenkomst bepalingen op te nemen betreffende de steun aan Interpol om het momenteel kleine personeelsbestand dat zich binnen de commissie die toezicht houdt op de dossiers van Interpol bezighoudt met de beoordeling van rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking uit te breiden, en de statistische informatie over de werking van rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking te

¹ Verordening (EU) 2022/991 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2022 tot wijziging van Verordening (EU) 2016/794, wat betreft de samenwerking van Europol met particuliere partijen, de verwerking van persoonsgegevens door Europol ter ondersteuning van strafrechtelijke onderzoeken, en de rol van Europol bij onderzoek en innovatie (PB L 169, 27.6.2022, blz. 1).

verbeteren; verzoekt de Commissie de rol en invloed van de EU in te zetten ter bevordering van verbeteringen die de kennisgevingen en verzoeken tot medewerking beter zullen beschermen tegen misbruik;

Rusland

39. neemt kennis van de aankondiging van de secretaris-generaal van Interpol dat Interpol verscherpte toezichtmaatregelen zal nemen om eventueel verder misbruik van de Interpol-systemen door Rusland te identificeren en te voorkomen; blijft echter bezorgd over het feit dat toezicht alleen de risico's van misbruik door Rusland niet volledig kan verhinderen; wijst er derhalve op dat, gezien de huidige bijzondere omstandigheden, waaronder de flagrante schendingen van het internationale recht door Rusland en de minachting voor het op regels gebaseerde internationale systeem, het Uitvoerend Comité en het secretariaat-generaal van Interpol onmiddellijk krachtige maatregelen moeten nemen om de toegangsrechten van de Russische Federatie en Belarus tot de systemen van Interpol in te trekken, aangezien hun acties een rechtstreekse bedreiging vormen voor de internationale samenwerking op het gebied van wetshandhaving en een ernstige schending van de grondrechten inhouden; dringt er bij het Uitvoerend Comité van Interpol op aan de nodige wijzigingen van de Interpol-statuten voor te bereiden en aan de Algemene Vergadering voor te stellen om de schorsing van lidstaten van Interpol mogelijk te maken, en verzoekt de EU-lidstaten om dit initiatief te steunen met het oog op de schorsing uit de organisatie van Rusland en andere landen die Interpol consequent om politieke redenen misbruiken; dringt er bij het secretariaat-generaal van Interpol op aan bij het Uitvoerend Comité een voorstel in te dienen voor corrigerende maatregelen voor de Russische Federatie overeenkomstig artikel 131, lid 3, van de regels van Interpol inzake gegevensverwerking, met inbegrip van de opschorting van de toegangsrechten van het Russisch nationaal centraal bureau;
40. beveelt de Commissie ten zeerste aan om in het kader van deze overeenkomst versterkte toezichtsmaatregelen voor te stellen met betrekking tot rode kennisgevingen en verzoeken tot medewerking die vóór de oorlog in Oekraïne door de Russische autoriteiten zijn afgegeven; verzoekt de Commissie om de lidstaten gezien de huidige context te adviseren over specifieke maatregelen die van toepassing zijn op kennisgevingen en verzoeken tot medewerking die de Russische autoriteiten vóór de oorlog hebben afgegeven;

Slotopmerkingen

41. eist dat de overeenkomst voorziet in de mogelijkheid om de overeenkomst op te schorten of te beëindigen in geval van schending van de bepalingen, met name bepalingen inzake persoonsgegevens door een van de partijen, en te preciseren dat persoonsgegevens die binnen het toepassingsgebied van de overeenkomst vallen en die vóór de opschorting of beëindiging ervan worden doorgegeven, verder mogen worden verwerkt overeenkomstig de bepalingen van de overeenkomst;
42. is van mening dat de beoogde overeenkomst een clause moet bevatten over een evaluatieverslag van de Commissie drie jaar na de inwerkingtreding ervan, en vervolgens om de drie jaar, waarin de daadwerkelijke uitvoering van de overeenkomst en de eerbiediging van de grondrechten ervan worden geëvalueerd; vindt het belangrijk dat de overeenkomst voorziet in een monitoringmechanisme en in periodieke evaluaties om de werking ervan te toetsen aan de operationele behoeften van de desbetreffende

agentschappen van de Unie, met inbegrip van statistieken over het aantal misdadigers dat met behulp van gegevens van Interpol is gearresteerd en veroordeeld, alsook de naleving op het gebied van gegevensbescherming en andere grondrechten;

43. pleit er in zijn advies van 8 september 2016 betreffende de ontwerpovereenkomst tussen Canada en de Europese Unie inzake de overdracht van persoonsgegevens van passagiers van de Unie naar Canada, zoals bevestigd door het HvJ-EU, voor dat de verwijzingen in de overeenkomst ook de desbetreffende materiële rechtsgrondslagen betreffen, met inbegrip van artikel 16 VWEU;
44. beveelt aan dat geschillenbeslechtingmechanismen die onderdeel zijn van de onderhandelingen, onder de jurisdictie van het HvJ-EU vallen;
45. vraagt de Commissie op gezette tijdstippen en telkens wanneer daarom wordt verzocht verslag uit te brengen aan het Parlement over het verloop en het resultaat van de onderhandelingen; herinnert eraan dat het Parlement zijn toestemming moet geven voor het sluiten van de beoogde samenwerkingsovereenkomst en dan ook nauw betrokken moet worden bij het onderhandelingsproces; verzoekt de Commissie erop toe te zien dat verslaglegging aan het Parlement onderdeel is van de in de samenwerkingsovereenkomst vastgelegde monitoring- en evaluatiemechanismen;
 -
 - ◦
46. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de Internationale Organisatie van Criminele Politie (ICPO-Interpol).